

Onderwerp: Vaststellen Watergebiedsplan 0.2 Flakkee West (SI-moment 2)

iBabsnummer: 1812

1. **Gevraagd besluit**

1. Voor de strategische investering Watergebiedsplan Flakkee West (investeringsnummer 7103100419) de rapportage Watergebiedsplan 0.2 Flakkee West en de daarin opgenomen opgaven vast te stellen;
2. In te stemmen met de uitwerking en aanpak van de maatregelclusters zoals opgenomen in de rapportage;
3. Alle maatregelclusters vanuit het watergebiedsplan 0.2 te duiden als niet-strategisch;
4. De financiële consequenties en planningsconsequenties van dit watergebiedsplan 0.2 te verwerken in de begroting 2028.

2. **Probleemstelling - context**

Watergebiedsplannen

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP) staat beschreven dat binnen het programma Voldoende en Schoon Water integrale en gebiedsgerichte plannen worden opgesteld voor de gebieden waar opgaven liggen. In deze plannen worden de opgaven voor voldoende en schoon water, klimaatbestendigheid, circulaire economie en energietransitie zo veel mogelijk geïntegreerd. Deze gebiedsgerichte aanpak krijgt zijn beslag in de watergebiedsplannen.

Fasering en SI-momenten

Een watergebiedsplan doorloopt vijf fases:

- Fase 1: gebiedsinventarisatie
- Fase 2: integratieslag naar maatregelenclusters en bijbehorende oplossingsrichtingen
- Fase 3: planvorming van de maatregelenclusters
- Fase 4: voorbereiding uitvoering
- Fase 5: uitvoering

Vanaf fase 3 ontstaat verschil in tempo tussen de uitwerking van de maatregelenclusters.

Maatregelenclusters die simpeler van aard zijn kunnen de planvorming (fase 3) snel doorlopen en, afhankelijk van de beschikbare middelen, ook snel in uitvoering worden genomen (fase 4 & 5).

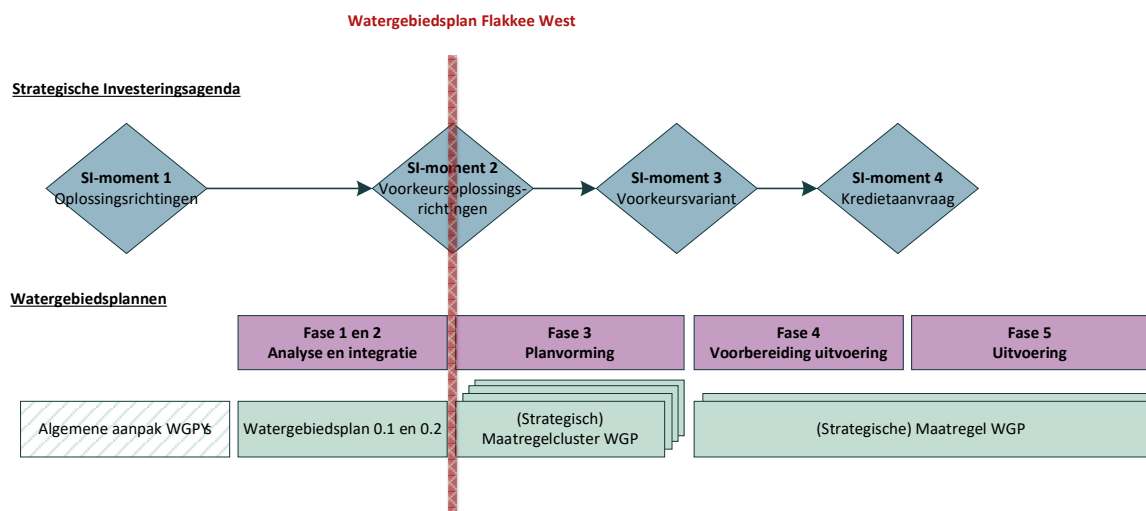
Complexere maatregelenclusters kunnen zich langer in de planvormingsfase (fase 3) bevinden omdat uitvoerige planstudie noodzakelijk is. Dit betekent ook dat proces, besluitvorming en financiering verschillend kunnen zijn per maatregelencluster.

Watergebiedsplannen zijn gelabeld als strategische investering. Zij voldoen aan meerdere van de hiervoor gestelde criteria, waarbij het meest zwaarwegend de impact op de organisatie en de maatschappelijke impact zijn.

De fasering van de watergebiedsplannen is als volgt gekoppeld aan de SI-momenten, zie ook onderstaande figuur en de beschrijving in de vastgestelde versies van de Strategische Investeringsagenda:

- SI-moment 1: voor dit moment is voorgesteld om eenmalig voor alle watergebiedsplannen te benoemen wat de aanpak is en welke oplossingsrichtingen worden onderzocht bij bepaalde type knelpunten (zie pagina 17 van de Strategische Investeringsagenda). De exacte invulling hiervan moet in de komende periode nog verder uitgewerkt worden.
- SI-moment 2 is gekoppeld aan het resultaat van fase 1 (gebiedsinventarisatie) en fase 2 (integratieslag naar maatregelenclusters en bijbehorende oplossingsrichtingen). De uitkomst

van de fasen 1 en 2 wordt vastgelegd in het Watergebiedsplan 0.2. Dit document wordt conform de Strategische Investeringsagenda ter vaststelling aangeboden aan de VV. Met de vaststelling van een Watergebiedsplan 0.2 stelt de VV dus de opgave, de maatregelenclusters en de nader uit te werken oplossingsrichtingen voor het betreffende gebied in samenhang vast. Per maatregelcluster of nader uit te werken oplossingsrichting wordt bekeken of deze nog voldoet aan de criteria voor een strategische investering.

Figuur 1: Koppeling watergebiedsplannen met de Strategische Investeringsagenda

Watergebiedsplan Flakkee West

Voor Watergebiedsplan Flakkee West zijn fase 1 en 2 inmiddels doorlopen en zijn de resultaten hiervan beschreven in bijlage 1: Watergebiedsplan 0.2 Flakkee West. Flakkee West is één van de deelgebieden van het eiland Goeree-Overflakkee. In de onderstaande figuur zijn de bijbehorende bemalingsgebieden weergegeven.

Figuur 2: Bemalingsgebieden binnen WGP Flakkee West

Hieronder zijn de belangrijkste (bestuurlijke) thema's toegelicht die naar voren kwamen in fase 1 en fase 2:

Thema 1: Wateropgave

In het Watergebiedsplan 0.2 Flakkee West is onder andere de opgave beschreven met betrekking tot de normering voor wateroverlast. Uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat, wanneer een aantal maatregelen in het watersysteem wordt genomen voor een betere doorstroming en gelijkmatige vulling van de aanwezige berging, de resterende wateropgave 79 ha bedraagt.

Een groot deel van de resterende wateropgave ligt in bemalingsgebied Johan Koert. De verharding in Middelharnis en Sommelsdijk, in combinatie met weinig stedelijk groen, zorgt voor een snelle afvoer richting Gemaal Koert. Hierbij stroomt ook water naar het aanliggend bemalingsgebied Smits, wat vervolgens ook met Oost-Kraaijer in verbinding staat. De totale wateropgave in deze drie bemalingsgebieden samen is 65 ha. Uit nadere analyse blijkt dat een deel van deze opgave opgelost kan worden met maatregelen in stedelijk gebied. De ruimte is vermoedelijk te schaars om de volledige opgave op te lossen. De voorkeur ligt dan ook bij een gecombineerde aanpak van (1) het vergroten van de sponswerking van het stedelijk gebied in samenwerking met de gemeente en (2) het creëren van extra waterberging in landelijk gebied.

Voor de overige 14 ha van de resterende wateropgave zijn lokale oplossingsrichtingen geformuleerd zoals het lokaal ophogen van land en het verplaatsen van een peilscheiding. Een deel van deze opgave zal mogelijk wegvallen wanneer bij onderhoud van de gemalen de pompcapaciteit vergroot is. Verdere uitwerking van deze oplossingsrichtingen vindt plaats in fase 3 van het WGP.

Thema 2: Aanpak gemalen

In het WGP zijn vier gemalen opgenomen waar groot onderhoud nodig is. Een voorkeursbeslissing (VKB) wordt opgesteld voor grootschalige renovatie of nieuwbouw van Gemaal de Drie Polders. Hier wordt tweezijdige vismigreerbaarheid in meegenomen. Ook bij Gemaal Battenoord en Gemaal Smits wordt gekeken naar wat nodig is voor het vismigreerbaar maken van de gemalen. Dit wordt in fase 3 van dit WGP verder uitgewerkt. Vanwege de urgentie is de renovatie van gemaal Koert naar voren gehaald en is er reeds door de VV krediet beschikbaar gesteld (februari 2026). Ten slotte wordt bekeken of Gemaal Westplaat Buitengronden overgedragen kan worden aan een lokale belanghebbende omdat het gemaal in buitendijks gebied ligt en WSHD hier geen waterbeheerder is.

Uitkomsten fase 2 Watergebiedsplan Flakkee West

Fase 2 van het watergebiedsplan Flakkee West heeft geresulteerd in de onderstaande maatregelenclusters. Hierin komen de bovengenoemde thema's terug in de maatregelenclusters C en D:

- Maatregelencluster A –Aanpak Oevers en Watergangen. In het gebied zijn enkele oevers en watergangen aanwezig waar vanuit de dagelijkse waterbeheersing knelpunten worden ervaren rond de wateraanvoer en de stabiliteit van oevers.
- Maatregelencluster B – Aanpak duikers. Het betreft hier duikers die een knelpunt vormen in het watersysteem en hiermee bijdragen aan wateroverlast en/of de peilbeheersing bemoeilijken.
- Maatregelencluster C – Aanpak Gemalen. Het betreft hier gemalen waarbij de pompcapaciteit vergroot moet worden en/of de vismigreerbaarheid moet worden verbeterd.
- Maatregelencluster D – Resterende Wateropgave. Er is een vertraging van de afvoer uit stedelijk gebied en meer waterberging nodig. Ook kunnen sommige knelpunten worden opgelost door lokale maatregelen zoals het lokaal ophogen van land en het verplaatsen van een peilscheiding.
- Maatregelencluster E – Onderzoek Waterkwaliteit en ecologie regulier water. Een verdiepend onderzoek is nodig om beter in beeld te krijgen wat de impact is van een vast peil in plaats van een seizoenspeil, om hiermee het watersysteem beter te kunnen doorspoelen in de winter en de zoute kwel te verminderen. Ook moet onderzocht worden hoe de impact van riooloverstorten verkleind kan worden, hoe de kwaliteit van het reguliere water (niet-KRW) kan worden verbeterd en hoe de diverse brakke kreekrestanten met elkaar verbonden kunnen worden.

Van deze maatregelenclusters zijn financiële consequenties en planningsconsequenties nader in beeld gebracht en is het geheel vastgelegd in het Watergebiedsplan 0.2. Met het vaststellen van fase 1 en 2 kunnen de maatregelenclusters inclusief oplossingsrichtingen verder worden uitgewerkt in fase 3 (planvorming) en kan vervolgens de voorbereiding en de uitvoering van maatregelen en

samenwerkingsovereenkomsten met derden in gang worden gezet (fase 4: voorbereiding en fase 5: uitvoering). Hierbij wordt de volgende uitwerking voorzien:

- Maatregelenclusters A en B bestaan uit quick-wins. Deze clusters worden na verdere uitwerking in fase 3 opgepakt door Beheer en Onderhoud.
- Maatregelencluster C: De aanpak van de gemalen vraagt om een uitgebreide afweging van varianten en het nemen van een voorkeursbeslissing peremaal.
- Maatregelencluster D: Resterende wateropgave vraagt per bemalingsgebied of peilgebied dat niet aan de wateroverlastnormen voldoet om een afweging van varianten en het nemen van voorkeursbeslissingen.
- Maatregelencluster E is een cluster met onderzoeken.

De maatregelenclusters A tot E voldoen niet aan de criteria voor een strategische investering (zie voor alle criteria de Strategische Investeringsagenda pagina 8 en 9). Namelijk, deze maatregelenclusters hebben een beperkte programmatische schaalgrootte, een beperkte maatschappelijke of organisatorische impact en ook een beperkt risicoprofiel. Voorkeursbeslissingen die volgen uit fase 3 worden daarom niet aan de VV voorgelegd. Dit betekent dat alle maatregelen die binnen het watergebiedsplan Flakkee West genomen gaan worden niet-strategisch zijn. Het watergebiedsplan zelf blijft wel strategisch, waardoor in het vervolg alleen in de voortgangsrapportage SIA over de maatregelenclusters uit dit watergebiedsplan gerapporteerd wordt.

Gebiedsgerichte participatie

Tot en met deze fase is de omgeving op diverse manieren meegenomen of bevraagd. Er is tussen het waterschap en de gemeente Goeree-Overflakkee een strategische samenwerkingsagenda opgesteld. Met deze agenda werken de gemeente en het waterschap samen op het gebied van waterbeheer. Deze agenda biedt ook de kans op de plannen uit dit watergebiedsplan te bespreken en waar dit nuttig en/of noodzakelijk is de samenwerking op te zoeken. Dit is onder andere belangrijk bij het aanpakken van de snelle afvoer uit stedelijk gebied en de wateroverlast die daarbij ontstaat. Aan het begin van fase 3 wordt een participatieplan opgesteld conform de participatieverordening van WSHD ([Inspraak- en participatieverordening Waterschap Hollandse Delta 2025 | Lokale wet- en regelgeving](#)). Hierin wordt in elk geval een inloopavond voor de inwoners van het gebied georganiseerd, zoals ook in andere watergebiedsplannen is gedaan bij de start van fase 3.

3. Beoogd effect en argumenten

Voor het plangebied Flakkee West is een gebiedsinventarisatie uitgevoerd en zijn maatregelenclusters en bijbehorende oplossingsrichtingen opgesteld om te voldoen aan de gestelde doelen en wet- en regelgeving. Dit betekent dat fase 1 (gebiedsinventarisatie) en fase 2 (integratieslag naar maatregelenclusters en bijbehorende oplossingsrichtingen) zijn doorlopen.

Met het verder uitwerken en realiseren van de genoemde maatregelenclusters werken we eraan het gebied aan de doelstellingen te laten voldoen zoals in het WBP 2022-2027 voor Voldoende en Schoon water is opgenomen. Concreet wordt bijgedragen aan de volgende speerpunten van het WBP: Impuls geven aan de waterkwaliteit en biodiverse waternatuur (speerpunt 1), verminderen van de watervervuiling (speerpunt 2), het watersysteem klaarmaken voor het klimaat van 2050 (speerpunt 3) en grip op het watersysteem vergroten en zoetwaterbeschikbaarheid optimaliseren (speerpunt 4). Bij het verder uitwerken van de maatregelenclusters wordt ook gewerkt aan het vergroten van de meerwaarde van water (speerpunt 5). Tevens zal in ontwerp en uitvoering invulling worden gegeven aan speerpunt 6: we verminderen de uitstoot van broeikasgassen bij de uitvoering van het waterbeheer.

4. Kernboodschap

Voor het plangebied Flakkee West is de gebiedsinventarisatie (fase 1) en de integratieslag naar maatregelenclusters en bijbehorende oplossingsrichtingen (fase 2) uitgevoerd. Hiermee is bepaald wat er nodig is om te gaan voldoen aan wet- en regelgeving en vastgestelde doelstellingen. Met het vaststellen van Watergebiedsplan Flakkee West 0.2 worden scope, planning en investeringsopgave voor nadere uitwerking vastgesteld. Op basis van het proces zoals opgenomen in de BiB Watergebiedsplannen Q4-2023 zal nadere besluitvorming in fase 3 en 4 per maatregelencluster plaatsvinden conform vastgestelde processen en mandaat.

In deze maatregelenclusters gaan we aan de slag met het oplossen van knelpunten in de dagelijkse waterbeheersing (oevers, watergangen en duikers), vergroten we de pompcapaciteit en vismigbaarheid van gemalen, werken we aan oplossingen voor wateroverlast en doen we onderzoek naar hoe de waterkwaliteit en ecologie verbeterd kan worden in het reguliere water (niet-KRW waterlichamen).

5. Regelgeving en beleid

De opgaven zijn bepaald op basis van de in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 opgenomen doelstellingen en reeds uitgewerkt beleid dat van toepassing is op het watersysteem.

Van toepassing zijnde wet- en regelgeving:

- Europese Kaderrichtlijn Water;
- Omgevingsverordening Provincie Zuid Holland;
- Omgevingswet;
- Wet Natuurbescherming.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Vaststelling programmabegroting 2024; hierin is de potentiële investering voor Watergebiedsplan Flakkee West opgenomen onder nummer 7103100419.

Deze investering is beoordeeld als strategische investering vanwege de mogelijke grote maatschappelijke, organisatorische en financiële impact. Dit is voor het eerst vastgesteld in de Strategische InvesteringsAgenda 0.1 2026 op 16 april 2026.

7. Financiën

De investeringsopgave van de maatregelenclusters binnen dit watergebiedsplan is op basis van de eerste twee fases aangescherpt van €30 miljoen (bron: Programmabegroting 2026) naar €53,5 miljoen incl. BTW en risicoreservering.

De €30 miljoen is destijds ingeschat op basis van een indeling van de watergebiedsplannen in categorieën klein, middel en groot. Op basis van de gebiedskenmerken is ingeschat in welke categorie het watergebiedsplan valt. Voor Flakkee West is ingeschat dat deze valt in de categorie "middel". Op basis van de ramingen uit de eerdere vastgestelde watergebiedsplannen is een bijbehorende kosteninschatting bepaald.

Met de uitvoering van de verkenningsfase van Flakkee West is op basis van de voorkeursoplossingsrichtingen voor dit watergebiedsplan een raming opgesteld (zie onderstaande tabel). De details van de ramingen staan in hoofdstuk 5 van het watergebiedsplan 0.2 Flakkee West. Er is grotendeels geraamd met de SSK-methodiek. Voor het maatregelencluster C (Aanpak gemalen) is uitgegaan van ervaringsgetallen omdat hiervan nog onvoldoende details beschikbaar zijn om de SSK-methodiek toe te passen.

Tabel 1: Investeringsopgave na fase 2

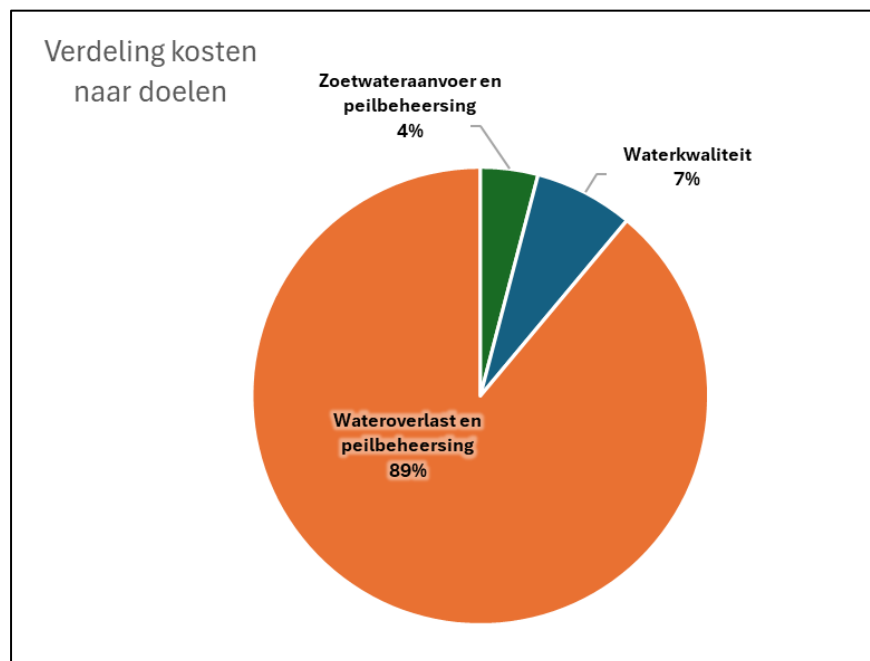
Naam maatregelenclusters	Kosten in miljoen € (incl. BTW)
Maatregelencluster A – Aanpak oevers en watergangen	3,6
Maatregelencluster B – Aanpak duikers	1,7
Maatregelencluster C – Aanpak gemalen	19,5
Maatregelencluster D – Resterende wateropgave	28,7
Maatregelencluster E – Onderzoek waterkwaliteit en ecologie regulier water	*0
Totaal (incl. BTW)	53,5

* Onderzoek komt ten laste van de exploitatie

Omdat de maatregelenclusters nog niet technisch zijn uitgewerkt en er nog aanvullende planvorming plaatsvindt in de fasen 3 per maatregelencluster is nog steeds een grote onzekerheid van toepassing. Daarom is binnen de SSK-ramingsmethodiek een bandbreedte bepaald. De bandbreedte geeft aan dat er 70% kans is dat de investeringskosten tussen de €37 miljoen en €70 miljoen liggen. Het bepalen van deze bandbreedte is een onderdeel van de SSK-methodiek. Bij het deel van de raming dat bepaald is op basis van ervaringsgetallen is dezelfde marge aangehouden. In de begroting wordt de middelste waarde (van 53,5 mln) aangehouden, echter bevat dit bedrag nog de nodige onzekerheden.

Op basis van de vastgestelde meerjarenstrategie worden de fasen 4 (voorbereiding uitvoering) en fasen 5 (uitvoering) van dit watergebiedsplan uitgesteld. Op basis van de vlakke programmering zoals is opgenomen in de Kadernota 2027 zal de uitvoering van dit watergebiedsplan niet voor 2034 starten.

In de onderstaande grafiek is per doel de verdeling van kosten weergegeven.

Zie hoofdstuk 5 van het watergebiedsplan voor een nadere toelichting op de verwachte investeringsopgave.

8. Duurzaamheid

Ten aanzien van duurzaamheid is het volgende van toepassing:

- Bij de Variantenstudies in fase 3 worden diverse duurzaamheidscriteria meegenomen in de afweging voor de voorkeursvariant, zoals hergebruik materiaal, terugdringen CO₂-uitstoot, terugdringen gebruik fossiele brandstoffen en beperking energiegebruik bij gebruik.
- Met het invullen van de Omgevingswijzer en het Ambitiweb worden tijdens de voorbereidingsfase concrete duurzaamheidsmaatregelen bepaald.
- De methode Duurzaam GWW wordt toegepast op de investeringsmaatregelen.
- De eisen uit de routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) zijn van toepassing. De opgedane ervaring met het circulair bouwen van gemaal Oudenhorn zullen worden toegepast bij de renovatie en vernieuwing van de gemalen in scope van de plannen.
- De handreikingen uit het Unie-traject Klimaatneutraal en Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap (KCAO) zullen worden gebruikt.

9. Alternatieven

Op basis van de uitkomsten van het watergebiedsplan 0.2 Flakkee West wordt voorgesteld om alle maatregelclusters van het watergebiedsplan verder uit te werken.

Een alternatief kan zijn om niet alle maatregelenclusters verder uit te werken. Hiermee worden (een deel van) de maatregelenclusters niet verder uitgewerkt in fase 3 (planvorming). De consequentie hiervan is dat de benodigde planvorming om in beeld te krijgen hoe aan alle doelen van het WBP 2022-2027 voor Voldoende en Schoon water kan worden voldaan onvolledig is voor het plangebied Flakkee West. Er kan dan dus niet aan alle doelen worden voldaan waaraan het watergebiedsplan invulling moet geven.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR

De start van fase 3 (planvorming) voor alle maatregelenclusters (A-E) staat gepland voor de tweede helft van 2026 en de beschikbare uren hiervoor zijn opgenomen in de Programmabegroting 2026. Bij de start van de planvorming wordt een planning gemaakt voor de uitwerking van de maatregelclusters.

Voor de komende jaren worden de benodigde uren voor het vervolg integraal onderdeel van de komende begrotingen en meerjarenramingen. Mogelijk volgen hieruit nog keuzes die effect kunnen hebben op de voortgang van de verdere uitwerking van dit watergebiedsplan. In de concept Programmabegroting 2027 is al een keuze gemaakt om dit watergebiedsplan te temporiseren vanwege beperkt beschikbare planvormingscapaciteit en omdat dit watergebiedsplan een lagere urgentie kent dan andere watergebiedsplannen waarvan de planvorming loopt of nog opgestart moet worden.

11. Risico- en beheersmaatregelen

De risico's zijn nader uitgewerkt onder hoofdstuk 6 van het rapport Watergebiedsplan Flakkee West Fase 2. De belangrijkste risico's en bijbehorende mitigerende maatregelen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

	Risico	Mitigerende maatregel
1	Mogelijke aanwezigheid van PFAS-verontreiniging leidt tot hogere kosten vanwege benodigde afvoer van grond	Monitoring en nader onderzoek om dit risico beter in beeld te krijgen (loopt)
2	Afhankelijkheid van derden ten aanzien van de realisatie van enkele maatregelen, zoals de wateropgave (cluster D)	Vroegtijdig in gesprek gaan met derden om de haalbaarheid van de maatregel te toetsen

12. Communicatie (in- en extern)

Aan het begin van fase 3 wordt een participatieplan opgesteld conform de participatieverordening van WSHD ([Inspraak- en participatieverordening Waterschap Hollandse Delta 2025 | Lokale wet- en regelgeving](#)). Tijdens de uitvoering van de projecten (fase 4 en 5) zal in overleg met de communicatieadviseurs een communicatieplan worden opgesteld voor de interne en externe communicatie.

Het watergebiedsplan Flakkee West is een strategische investering en de voortgang van het gehele watergebiedsplan zal via de voortgangsrapportage SIA aan de Verenigde Vergadering worden gemeld.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Bekendmakingen worden in het op te stellen participatieplan opgenomen.

14. Bevoegd orgaan

Dit betreft een investering die beoordeeld is als strategisch op basis van de criteria uit de strategische investeringsagenda, zoals is vastgesteld op 26 november 2025. Het watergebiedsplan 0.2 wordt daarom ter besluitvorming aan de VV aangeboden.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing.

16. Bijlagen

1. Watergebiedsplan Flakkee West Fase 2
2. Hydraulische achtergrondrapportage
3. Raming

Vergaderdatum: 7 oktober 2026
Agendapunt:
iBabs-nummer: 1812

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP: Vaststellen Watergebiedsplan 0.2 Flakkee West (SI-moment 2)

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta van 14-7-2026;

gehoord het advies van de Commissie Waterhuishouding en waterzuivering (water)
van 21-9-2026;

overwegende dat:

- De verkenningsfase van het Watergebiedsplan Flakkee West is afgerond;
- Daarmee eerste oplossingsrichtingen en maatregelen bekend zijn om invulling te kunnen geven aan de subdoelen uit het Waterbeheerprogramma;
- De uitvoering van de individuele maatregelen op korte termijn van start moet gaan;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;

BESLUIT:

1. Voor de strategische investering Watergebiedsplan Flakkee West (investeringsnummer 7103100419) de rapportage Watergebiedsplan 0.2 WGP Flakkee West en de daarin opgenomen opgaven vast te stellen;
2. In te stemmen met de uitwerking en aanpak van de maatregelclusters zoals opgenomen in de rapportage;
3. Alle maatregelclusters vanuit het watergebiedsplan 0.2 te duiden als niet-strategisch;
4. De financiële consequenties en planningsconsequenties van dit watergebiedsplan 0.2 te verwerken in de begroting 2028.

Ridderkerk, 7 oktober 2026

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

V. Bergsma

J.F. Bonjer